

Macrofaunanieuwsmail 64, april 2006

In dit nummer:

Collegiidae spec.	1
Gezocht: Parachironomus in slakken.....	1
Oproep waarnemingen Plecoptera	2
<i>Microvelia pygmaea</i> en <i>Branchiodrilus hortensis</i> te Voorne-Putten.....	2
Wanneer kunnen we <i>Dreissena bugensis</i> in de Rijn verwachten?	3
Verslag van het Macro-invertebraten-NAP overleg d.d. 28 mrt 2006	4
WEW Algemene ledenvergadering 27 APRIL 2006	6
Uit de Libellennieuwsbrief	7
Rivierkreeften, een oprukkend probleem.....	7
Verslag workshop Kwaliteitsborging in de Hydrobiologie.	7
Cursus Oligochaeta en Hirudinea	7

Collegiidae spec. (zo begon ook de eerste nieuwsmail)

Er is een tijd van komen en ook een tijd van gaan en mijn tijd van gaan is nu gekomen, tenminste voor wat betreft de macrofaunanieuwsmail.

In mei 2000 ontstond het idee om in navolging van de libellennieuwsmail een macrofaunanieuwsmail op te zetten. Ik begon destijds met een adressenbestand van zo'n 20 mensen, inmiddels is dit uitgegroeid tot ongeveer 150 lezers en wordt de nieuwsmail zelfs over de grens gelezen (België, Engeland, Duitsland). Mijn eigen werk verschoof van specialistisch op macrofaunagebied (bemonstering, analyse en rapportage) naar een breder van interpreteren en rapporteren en sinds 1 januari werk ik deels bij de helpdesk water waar naast vragen over de KRW en VHR ook allerlei zaken rondom lozingsvergunningen etc binnenkomen. De rest van de tijd ga ik me voornamelijk bezighouden met evaluatie van maatregelen en daar zal zeker een deel macrofauna bij blijven zitten. Een mens heeft echter maar twee handen dus moet je als je iets aanneemt iets anders laten vallen. Gelukkig wil Myra Swarte, mijn collega van het hydrobiologisch lab de rol van redacteur macrofaunanieuwsmail en macrofauna.web-log.nl overnemen zodat jullie niet verstoken blijven van deze informatie! Allemaal hartelijk dank voor de kopij die jullie stuurden want zonder U geen nieUwsmail, ik hoop dat jullie Myra via het vertrouwde adres macrofauna@solcon.nl of anders via m.swarte@riza.rws.minvenw.nl eveneens zullen overladen met kopij. Myra I say goodbye, you say hello, succes ermee ik zal een trouwe lezer worden!

Groetjes en tot ziens Marianne Greijdanus

Veel leesplezier! Myra Swarte RWS-RIZA redactie nieuwsmail macrofauna@solcon.nl en web-log macrofauna.web-log.nl

Gezocht: Parachironomus in slakken

Onlangs kreeg ik van Ronald Munts larven van een Parachironomus. De vorm van het mentum en de ventromentale platen leken sterk op wat Parachironomus varus zou kunnen zijn. Discussie hierover met Henk Moller Pillot zette hem aan om in de literatuur te duiken.

Uit literatuurgegevens bleek dat het gaat om soorten die in slakken leven (parasiteren?). De slakken die als gastheer dienen zijn soorten zonder sluitplaatjes. Mogelijke gastheren zijn Lymnea, Stagnicola, Radix en Physa/Physella. Het gaat om twee soorten Parachironomus. De soort P. varus zou in Physidae leven en P. mauricii in de Lymnaeidae.

Het is dus raadzaam om bij de genoemde slakken te letten op muggenlarven, die zich in het slakkenhuisje bevinden. Indien larven verzameld kunnen worden dan graag de larven apart bewaren en notities maken over het habitat. De slakken zouden wij graag ontvangen ter bestudering. Op voor mij bekende locaties van P. mauricii (aan de hand van verzamelde exuviae) heb ik nooit larven van Parachironomus kunnen vinden (scheppen).

Vanwege hun leefwijze is dat dus niet verwonderlijk. Mogelijk bevinden zich nog larven in de op alcohol verzamelde slakken, want ook tijdens het uitzoeken van de monsters zijn ze niet gevonden. Het bekijken van verzamelde slakken kan dus iets opleveren.

Wie kan ons helpen aan deze larven?

Henk Vallenduuk, Spoorven 431, 5464 PA Veghel.
Henk Moller Pillot, Leyparkweg 37, 5022 AA Tilburg.

Oproep waarnemingen Plecoptera

Komend jaar werk ik, onder de vlag van een stage (biologie, Leiden) bij Stichting EIS-Nederland, aan een overzicht van de Nederlandse Steenvliegen (Plecoptera).

Plecoptera danken hun bekendheid vooral aan hun -naar verluid- extreem slechte tolerantie voor waterverontreiniging. Zodoende staan ze hoog aangeschreven als indicatorsoorten bij biologische waterkwaliteitsbeoordelingen. Oude bronnen schatten dat thans circa 18 van de 28 soorten Plecoptera uit Nederland verdwenen zijn. Van de resterende tien staan er negen op de rode lijst. In feite komen alleen *Nemoura cinerea* en *Nemurella pictetii* nog redelijk algemeen en verspreid voor.

Op het ogenblik is er echter geen actueel overzicht van de inheemse Plecoptera beschikbaar. De laatste volledige overzichten staan in Claessens (1981) en de Limnofauna Neerlandica (Mol, 1984). Berust het landelijk bestand voor 1980 vooral op imago's die door nijvere vrijetijdsentomologen en Limburgse broeders zijn gevangen. Na 1980 lijkt dit type verzamelaar te zijn uitgestorven, terwijl het aantal waarnemingen van de larven drastisch toeneemt door de toenemende populariteit van biologische waterkwaliteitsbeoordelingen. Van sommige soorten, zoals *Nemurella pictetii* is de ecologische en verspreidingskennis daardoor sterk toegenomen. Van late najaarsvliegers (o.a. *Leuctra* & *Protonemura*) en soorten die als larf moeilijk op naam te brengen zijn (zoals *Nemoura cambrica* en *N. marginata*), wordt de huidige verspreiding wellicht onderschat.

Het doel van het project is om tot een compleet actueel overzicht te komen van de Nederlandse steenvliegenfauna (inclusief determinatiesleutels tot de larven en imago's), welke in het voorjaar van 2007 in de Nederlandse Faunistische Mededelingen zal verschijnen. Het project wordt mogelijk gemaakt door een subsidie van STOWA.

Tot die tijd ontvang ik graag elk materiaal op Plecoptera gebied uit Nederland, gedetermineerd of ongedetermineerd. Ook waarnemingen van komend veldseizoen kunnen nog worden meegenomen.. Andere tips en suggesties (o.a. notoire determinatieproblemen) zijn uiteraard ook van harte welkom. Voor meer informatie zie: www.naturalis.nl/eis onder "aandachtssoorten".

Voor materiaal of contact:

Bram Koese
Postbus 9517
2300 RA Leiden
tel. 071-5686597

Microvelia pygmaea en *Branchiodrilus hortensis* te Voorne-Putten

Tijdens determinatiewerkzaamheden in opdracht van het Waterschap Hollandse Delta zijn *Microvelia pygmaea* (oppervlaktewants) en *Branchiodrilus hortensis* (worm) te Voorne-Putten, onderdeel van de Zuidhollandse eilanden, aangetroffen. Beide soorten waren hier nog niet van bekend.

M. pygmaea heeft in Nederland, waar ze de noordgrens van haar Europese areaal bereikt, een beperkt voorkomen. Tot voor kort was de soort alleen bekend uit Limburg en het zuidoosten van Brabant. In Vlaanderen komt de soort met name voor in Belgisch Limburg en Hageland,

een areaal dat grenst aan de Nederlandse populaties. De vondst van vleugelloze dieren op 15 september 2005 op twee locaties, net ten westen van Hellevoetsluis, past geheel niet in dit verspreidingsbeeld.

Deze locaties liggen op ongeveer een kilometer afstand van elkaar. Het zijn hoofdwatgangen van 3,0-3,5 meter breed met een waterdiepte van circa 75 cm. *M. pygmaea* houdt zich bij voorkeur op tussen emergente waterplanten en op deze locaties was dit voornamelijk riet. Submerse vegetatie was beperkt aanwezig. Het habitat is vergelijkbaar met die van andere vindplaatsen in Nederland en België.

De soort kan zich zowel passief verspreiden (via drift) als actief (via de macroptere individuen). Een hoofdrol is in Nederland waarschijnlijk weggelegd voor drift, zeker als het om grotere afstanden gaat. Maar kijkend naar de ligging van de populaties te Voorne-Putten lijkt het onwaarschijnlijk dat drift vanuit Brabant verantwoordelijk is voor deze populaties. Een zinnig antwoord op de vraag hoe dan wel, is eigenlijk op het moment niet te geven.

Branchiodrilus hortensis is op 19 september 2005 bij Spijkenisse verzameld in een langzaam stromend water van zo'n tien meter breed, met vrijwel geen waterplanten. Het gaat hierom een exotische worm die in 2002 voor het eerst in Nederland is aangetroffen. Voorheen was de soort bekend van het stroomgebied van de Giessen en de Aa bij Den Bosch. Het blijft gissen naar het antwoord op de vraag hoe de soort op deze locatie terecht kon komen. Maar deze vondst geeft wel aan dat deze opvallende worm in de toekomst op meerdere plaatsen is te verwachten.

Jan Cuppen wordt bedankt voor het controleren van *M. pygmaea*.

Literatuur

AUKEMA, B., J.G.M. CUPPEN, N. NIESER & D. TEMPELMAN, 2002. Verspreidingsatlas Nederlandse wantsen (Hemiptera: Heteroptera). Deel I: Dipsocoromorpha, Nepomorpha, Gerromorpha & Leptopodomorpha. EIS-Nederland, Leiden.

BONTE, D., V. VANDOMME, J. MUYLAERT & R. BOSMANS, 2001. Een gedocumenteerde Rode Lijst van de water- en oppervlaktewantsen van Vlaanderen. Instituut voor Natuurbehoud, onderzoeksopdracht K/IN/99/JPM/01.

CUPPEN, J.G.M., 1991. De verspreiding van *Microvelia pygmaea* in Nederland in relatie tot de inlaat van Maaswater (Heteroptera: Veliidae). Entomologische Berichten 51: 90-93.

HAAREN, T. VAN, M. SOES & R. MUNTS. *Branchiodrilus hortensis*, een nieuwe exotische borstelworm in Nederland (Annelida: Oligochaeta). Nederlandse Faunistische Mededelingen 22: 17-21.

D.M. Soes
Bureau Waardenburg
d.m.soes@buwa.nl

Wanneer kunnen we *Dreissena bugensis* in de Rijn verwachten?

Elke hydrobioloog kent zonder twijfel de Driehoeksmossel *Dreissena polymorpha*. Minder bekend is een tweede soort: *Dreissena bugensis*, een mossel oorspronkelijk beschreven uit de rivier de Bug, in de voormalige U.S.S.R.

Deze soort, die wat hoger wordt en minder hoekig is dan de Driehoeksmossel, haalde in 1989 plotseling het nieuws toen zij in de zogenaamde 'Great Lakes' in Noord Amerika werd aangetroffen (May & Marsden, 1992). Hoewel deze soort zich in Noord-Amerika minder snel schijnt te verspreiden, is de negatieve invloed van deze mossel op de autochtone fauna vergelijkbaar met die van de Driehoeksmossel.

In een recent verschenen artikel hebben Popa & Popa (2006) de "Bugmossel" voor het eerst uit Roemenië gerapporteerd. In 2004 werden de eerste exemplaren in de Donau nabij Cernavoda, niet zo gek ver van de Zwarte Zee, gevonden; een jaar later werd de soort reeds aangetroffen in een visnet in de Donau nabij Drobeta Turnu Severin op de grens met Servië! Daar de Donau reeds geruime tijd dor middel van het Donau-Main-Rijn Kanaal met de Rijn is verbonden luidt dan ook mijn vraag: Wanneer kunnen we *Dreissena bugensis* in de Rijn verwachten? Hoewel Roemenië en Servië ver weg lijken te liggen, kan de "Bugmossel" heel snel met behulp van de scheepvaart in West-Europa terecht komen.

Volgens mij is het dan ook geen onnodige luxe om met een dergelijke invasie rekening te gaan houden. Het verdient daarom aanbeveling om in de komende jaren vondsten van Dreissenidae in de Rijn eens goed te bekijken.

Verwijzingen naar de literatuur

May, B. & Marsden, J.E., 1992. Genetic identification and implications of another invasive species of Dreissenid mussel in the Great Lakes. Can. J. Fish. Aquat. Sci., 49: 1501-1506.

Popa, O.P. & Popa, L.O., 2006. The most westward European occurrence point for *Dreissena bugensis* (Andrusov 1897). Malacologica Bohemoslovaca, 5: 3-5.

Opmerking: **Malacologica Bohemoslovaca** is een elektronisch tijdschrift en kan vrij geraadpleegd worden.

Henk K. Mienis

Verslag van het Macro-invertebraten-NAP overleg d.d. 28 mrt 2006

Aanwezig:

Rianne Trompetter, Saskia Wiersma – WSHD; Ad Kuijpers – Aqualab; Eric Verlaan – HH Rijnland; Yvonne Hondema – Het Waterlaboratorium; Amy Storm, Ton v Haaren – AquaSense; Cynthia van der Voorn – WS Zeeuwse Eilanden; Ronald Munts – Bureau Waardenburg; Mieke Moeleker – WS Rivierenland; Marianne Greijdanus – RIZA, WIE; Myra Swarte – RIZA, WILB

Opening

Marianne opent de vergadering om 10.10 uur. Door veranderingen in Marianne's werkzaamheden zal dit voorlopig het laatste macro-nap overleg zijn dat zij voorziet en bijwoont. Enkele dagen van de week werkt ze bij de Helpdesk water: 0800-NLWATER. Daar beantwoordt ze de meest uiteenlopende vragen over oa. Vogel-, Habitat en Kader-richtlijn. Verder gaat ze zich vooral richten op de evaluatie van maatregelen voor de KRW. Succes met al je werkzaamheden en hartelijk dank.

Mededelingen

Cynthia: Wie heeft er ervaring met veldcomputer.

Rianne en Stephan (WSHD) werken er al enkele jaren mee en zijn zeer enthousiast. Eric (HH Rijnland) heeft ook positieve ervaring.

Eric: Vraagt of de namenlijsten ook Europees beschikbaar worden gesteld om ook in groter verband meer eenheid te krijgen.

Er zijn goeie contacten met Fauna Europea. Men weet dat we hier mee bezig zijn en volgt de ontwikkelingen. Verder zijn er contacten in Engeland, Finland en Oostenrijk. De Domus-site is overgezet in het engels en vanaf eind april zijn er vanaf deze site downloads beschikbaar.

Henk: Laat via de mail vragen of er collega's zijn die Macropelopia larven vinden in hun monsters. Hij heeft een proeftabel voor de soorten gemaakt en wil die graag testen. Als je Macropelopialarven kan je contact opnemen met Henk: buro.vallenduuk@home.nl

Nieuwe literatuur

Bryozoa A new key to the freshwater Bryozoans of Britain, Ireland and continental Europe, with notes on their ecology. FBA 63
Timothy S. Wood and Beth Okamura

Coleoptera De gestreepte waterroofkever *Graphodeus bilineatus*
Jan M. Cuppen en Bram Kroese, Uitg: EIS 2005-11

Trichoptera A revised key to the caseless caddis larvae of the British Isles, with notes on their ecology. FBA 53, J.M. Edington and A.G. Hildrew

Odonata Die libellenlarven Deutschlands
Harald Heidemann & Richard Seidenbusch, Die Tierwelt Deutschlands. Teil 72

Plecoptera Key to the West Palaearctic genera of stoneflies (Plecoptera) in the larval stage
Peter Zwick, Limnologic 34, 315-348 in pdf via www.elsevier.de/limno

Marianne meldt dat er momenteel extra aandacht is voor de Plecoptera omdat men voor de KRW-maatlatten wilde weten in hoeverre deze groep in Nederland voorkomt of voor kan komen. Bij de validatie van de natuurlijke maatlat voor rivieren R7, R8 en R16 bleek dat de maatlat te makkelijk goed scoorde. Dit is o.a. opgelost door te stellen dat er een minimale score op de EPT index (aantal families Ephemeroptera Plecoptera Trichoptera) gehaald moet worden om goed te kunnen scoren. Vind je geen EPT organismen in een watersysteem dan kun je niet goed scoren. Door deze metric mee te nemen in de maatlat kwamen de resultaten veel beter overeen met de expert oordelen.

Nieuwe cursussen

Alterra organiseert in het najaar een keverlarven cursus. Deze was al snel volgeboekt. Men gaat informeren of er nog een extra cursus gegeven kan worden. Actie: Eric

Eric heeft contact gehad met Tjeerd-Harm en hij laat het volgende weten:

Als er voldoende mensen zijn, kan er best een tweede cursus kunnen komen. Laat de destreffende mensen zich maar opgeven, dan pas kan ik een inschatting maken of een tweede cursus financieel haalbaar is. Ik heb nu al een reservelijst met zes mensen. Wanneer hier nog 10 mensen bijkomen ben ik uit de kosten. Ik hoef geen winst te maken, maar wil niet het risico lopen verlies te draaien. Probleem is niet de overnachting, maar de huidige 28 deelnemers is een maximum om alle deelnemers voldoende begeleiding te geven. In het verleden zijn door deelnemers regelmatig opmerkingen geplaatst dat ze hun vragen niet konden stellen omdat de cursusspecialist te druk bezet is.

Tjeerd-Harm heeft geïnventariseerd of er belangstelling is voor een Chironomiden poppen cursus. Heb je nog niet gereageerd dan volgt hier nogmaals zijn mail

Beste determinandi,

Ik ben bezig met de voorbereiding van een tweetal Chironomidae cursussen (resp. larven en poppen) voor 2007. De cursus Chironomidae larven gaat hoogst waarschijnlijk door, maar voor het organiseren van een determinatiecursus Chironomidae poppen hebben we een aantal vragen aan de determinandi in Nederland. Jullie dus. We overwegen om, naast Henk Moller, ook R.S. Wilson (auteur FBA Special Publication No.13 - zie pdf document) en een derde persoon te vragen om een determinatiecursus Chironomidae poppen voor te bereiden en te geven. Om zo'n cursus voor te bereiden moet er veel werk worden verzet. Vooral het verzamelen van voldoende referentiemateriaal zal waarschijnlijk veel tijd kosten. Henk Moller en ik vind het ook belangrijk dat de overgedragen kennis en geïnvesteerde voorbereiding in je werk bruikbaar moet zijn. Hoewel ik verwacht dat iedereen die deelneemt aan een cursus de kennis / ervaring graag wil gebruiken, zijn er altijd randvoorwaarden of redenen waardoor je er niet aan toe komt om Chironomidae poppen te determineren. Met de onderstaande vragen willen we daar een concreter beeld van krijgen.

Ik hoop dat je je medewerking wil verlenen om op de volgende vragen te reageren (graag je reactie achter of onder de vragen):

- I Determineer je poppen van Chironomidae? Zo ja, tot welk niveau (subfamilies, genera, soorten)?
 - Zou je, afgezien van randvoorwaarden (tijd en geld), willen deelnemen aan een determinatiecursus poppen Chironomidae?
 - Zou je Chironomidae poppen materiaal, wat je komend seizoen verzamelt, apart willen zetten voor de cursus? Dit bespaart veel tijd en drukt cursuskosten.
 - Zou je de overgedragen kennis en materiaal willen / kunnen gebruiken tijdens je werk?

Alvast bedankt voor je medewerking!

Met vriendelijke groeten, Tjeerd-Harm van den Hoek, team zoetwaterecosystemen
Alterra - Centrum Ecosystemen, Tjeerd-Harm.vandenhoek@wur.nl

Actie: Allen

Bij het PHM overleg organiseren ze zelf expertdagen. Dat lijkt ons ook een goed idee. Myra zal de wensen van deze groep inventariseren. Laat ze horen.

Het streven is om op korte termijn een dag te organiseren.

Actie: Myra

Misschien is het ook goed om in de toekomst te gaan samenwerken met het PHM.
Door bijvoorbeeld een expertdag op twee verschillende dagen aan te bieden.
Mieke zal dit meenemen naar een PHM overleg

Actie: Mieke

Bijzonder soorten

Ronald: *Microvelia pygmaea* op twee locatie bij Hellevoetsluis, mijlenver van populaties van deze soort in België, Brabant en Limburg.

Branchiodrilus hortensis bij Spijkenisse

Velia capria ten westen van Delft

Musculium transversum in de Eem

Voor meer bijzondere soorten en achtergrondinformatie zie ook www.buwa.nl

Amy: *Glyptotendipes ospeli* pop.

Ton: *Echinogammarus trichiatus* in de kaliwaal en in een nevengeul poel bij Beneden-Leeuwen

Orthocladius spec in brakwater of net eutroof water in Zuid-Holland

Caenis lactea in de Loosdrechtse plassen en in de Molenpolder

Arrenurus falciger

Arrenurus biscissus

Henk: Zoekt larven van *Parachironomus varus* en *P. mauricii*. Deze leven combensaal (inwonend bij slak). De *P. varus* is combensaal met Physidae en de *P. mauricii* met Lymnaeidae.
De exuviae heeft hij wel gevonden in de duinen, maar tot op heden geen larven.

Verslag + actiepunten vorig werkoverleg
Het verslag wordt goedgekeurd.

Ton zal met Barend overleggen dat een voorlopige WSMMA literatuur lijst snel beschikbaar is via de WEW site www.wew.nu.

Actie: Ton

Rondvraag

Mieke: Wie determineert watermijten? Kan je dit melden bij Barend? Barend wil graag dat ze in de KRW blijven staan. Bij onvoldoende aandacht gaan ze eruit. b.vanmaanen@overmaas.nl

Marianne meldt dat wat de mijten betreft ze nog wel in de maatlat voor natuurlijke wateren staan. Iedere beheerder moet zelf een mep/gep voorstellen en kan er daarbij voor kiezen de mijten niet mee te laten tellen. Als je vindt dat in jou gebied de mijten een belangrijk onderdeel van de score zouden moeten vormen kun je proberen de beheerder te overtuigen zoals Barend nu probeert.

Om 11.30 werd de vergadering gesloten.
Na de lunch hebben we de meegebrachte beestjes bekeken.

Nieuwe datum: Donderdag 12 oktober 2006 om 10.00 uur bij het RIZA

WEW Algemene ledenvergadering 27 APRIL 2006

Programma:

Thema: De Loosdrechtse en Loenderveense Plassen

9.30 Ontvangst met koffie Locatie: Centrum voor Limnologie van het NIOO, Nieuwersluis

9.50 Welkom en opening door dagvoorzitter. Lowie van Liere (WEW)

10.00 En dan nu heel iets anders ... Kaderrichtlijn Water: definitieve oplossing voor de Loosdrechtse Plassen? Winnie Rip & Maarten Ouboter (Waternet)

10.45 Biomanipulatie in de Loenderveense Plas; helder water en een heldere blik op het ecosysteem van een laagveenplas Gerard ter Heerdt (Waternet)

11.30 Heeft de diversiteit van waterplanten effect op het zoetwater ecosysteem Liesbeth Bakker (NIOO/CL)

12.00 Algemene Ledenvergadering

1. Opening.

2. Mededelingen.

3. Verslag van de vorige ALV vergadering (zie Nieuwsbrief).
4. Kort mondeling verslag van de trekkers van de subgroepen, een uitgebreid verslag staat in deze Nieuwsbrief.
5. Financiën, verslag over 2005 en begroting 2006 (zie Nieuwsbrief).
6. Verslag van de kascommissie.
7. Benoeming nieuwe kascommissie.
8. Bestuur
 - Hervierkiezing Lowie van Liere als secretaris.
 - Als Lowie wordt herkozen zullen een aantal van de secretariële werkzaamheden overgaan naar de webmaster (verzenden berichten, plaatsen mededelingen op de website).
 - Voorstel Roelf Pot voor het bijhouden van het ledenbestand op internet en de beveiliging daarvan.
9. Feest 40 jarig bestaan WEW, toelichting door het bestuur.
10. Volgende vergaderdatum.
11. Rondvraag.
12. Sluiting.
- 12.45 **Lunch**
- 13.45 **Excursie naar Loenderveense Plassen**
Na de lunch is er een excursie (georganiseerd door Gerard ter Heerdt, Waternet) naar de Loenderveense Plassen, met name Terra Nova, waarbij we ook een kijkje nemen bij het onderzoeksproject in proefbakken van het NIOO (Liesbeth Bakker, NIOO/CL).
- 16.30 **Einde excursie met borrel Locatie:** 'Loenderveen gebouw'

Uit de Libellennieuwsbrief

Met de Paasdagen hebben we libellenlarven gevangen in de Roer bij Roermond en Paarlo en in de Rode beek op de Brunssumse heide (Limburg). Op de eerste plek hebben we een aardig beeld gekregen van waar de beste (en slechtste) plaatsen zijn waar je naar de Beekrombout GOMPVULG moet gaan zoeken. Op de tweede plek hebben we een indruk gekregen van de grootte verschillen tussen de verschillende jaarklassen van de Beekoeverlibel ORTHCOER.

Zie voor een beeldverslag:

http://home.12move.nl/marcel.hilair/Roer/beekromboutlarven_in_de_roer.htm

Rivierkreeften, een oprukkend probleem

Dit artikel is als pdf bijgevoegd in de mail

Verslag workshop Kwaliteitsborging in de Hydrobiologie.

Dit verslag zal binnenkort verchijnen op de site http://www.wew.nu/sub_tap.php

Cursus Oligochaeta en Hirudinea

Het Gustafv Stresemann Institut in Niedersachsen organiseert in samenwerking met het Deutschen Gesellschaft für Limnologie, arbeidskreis Taxonomie een cursus van 6 tot 10 december 2006

Voor verdere informatie zie: <http://www.dgl-ev.de/aktuelles/fortbildung.html>